

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Ottende Afdeling)

31. marts 2022*

»Præjudiciel forelæggelse – forbrugerbeskyttelse – direktiv 2011/83/EU – fortrydelsesret vedrørende aftaler om fjernsalg og aftaler indgået uden for fast forretningssted – undtagelser til fortrydelsesretten – artikel 16, litra l) – levering af tjenesteydelser i forbindelse med fritidstilbud – aftale, der vedrører levering på en forud fastlagt dato eller i et nærmere bestemt tidsrum – levering af billettjenester – mellemmand, der handler i eget navn, men på vegne af arrangøren af et fritidstilbud – risiko forbundet med udøvelse af fortrydelsesretten«

I sag C-96/21,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Amtsgericht Bremen (distriktsdomstolen i Bremen, Tyskland) ved afgørelse af 8. januar 2021, indgået til Domstolen den 16. februar 2021, i sagen

DM

mod

CTS Eventim AG & Co. KGaA

har

DOMSTOLEN (Ottende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, N. Jääskinen, og dommerne M. Safjan (refererende dommer) og N. Piçarra,

generaladvokat: L. Medina,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- CTS Eventim AG & Co. KGaA ved Rechtsanwälte M. Schlingmann og M. Gerecke,
- den finske regering ved H. Leppo, A. Laine og S. Hartikainen, som befuldmægtigede,

* Processprog: tysk.

– Europa-Kommissionen ved B.-R. Killmann og I. Rubene, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel forelæggelse vedrører fortolkningen af artikel 16, litra l), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF (EUT 2011, L 304, s. 64).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem DM og CTS Eventim AG & Co. KGaA (herefter »CTS Eventim«), der er leverandør af billettjenester, om forekomsten af en fortrydelsesret vedrørende en aftale om køb af entrébilletter til en koncert.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 4. og 49. betragtning til direktiv 2011/83 har følgende ordlyd:
    - »(4) I overensstemmelse med artikel 26, stk. 2, [...] TEUF skal det indre marked udgøre et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser samt etableringsfrihed. For at kunne fremme et reelt indre marked for forbrugerne og sikre den rette balance mellem et højt forbrugerbeskyttelsesniveau og virksomhedernes konkurrenceevne samtidig med, at nærhedsprincippet overholdes, er det imidlertid nødvendigt at harmonisere visse aspekter af lovgivningen om forbrugeraftaler om fjernsalg og forbrugeraftaler indgået uden for fast forretningssted.
  - [...]
  - (49) Der bør være visse undtagelser fra bestemmelserne om fortrydelsesret for såvel aftaler om fjernsalg som aftaler indgået uden for fast forretningssted. [...] Gives forbrugeren en fortrydelsesret, vil det endvidere kunne være u hensigtsmæssig for så vidt angår visse tjenesteydelser, hvor aftalens indgåelse indebærer, at der afsættes kapacitet, som den erhvervsdrivende kunne finde det vanskeligt at anvende, hvis en fortrydelsesret udøves. Dette ville f.eks. være tilfældet, når der foretages reservationer på hoteller eller i forbindelse med ferieboliger eller kulturelle begivenheder eller sportsbegivenheder.«
- 4 Artikel 1 i direktiv 2011/83 med overskriften »Genstand« bestemmer følgende:

»Formålet med dette direktiv er ved at opnå et højt forbrugerbeskyttelsesniveau at bidrage til et velfungerende indre marked gennem indbyrdes tilnærmelse af visse aspekter af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om aftaler indgået mellem forbrugere og erhvervsdrivende.«

5 Direktivets artikel 2 med overskriften »Definitioner« bestemmer som følger:

»I dette direktiv forstås ved: [...]

[...]

2) »erhvervsdrivende«: enhver fysisk person eller enhver juridisk person, uanset om der er tale om offentligt eller privat ejerskab, der handler, herunder via en anden person, der optræder i dennes navn eller på dennes vegne, som led i sit erhverv i forbindelse med de af dette direktiv omfattede aftaler

3) »vare«: enhver løsøregenstand undtagen genstande, som sælges på tvangsauktion eller i øvrigt i henhold til lov; vand, gas og elektricitet betragtes som varer i henhold til dette direktiv, når det udbydes til salg i et afgrænset volumen eller en bestemt mængde

[...]

5) »købsaftale« enhver aftale, i henhold til hvilken den erhvervsdrivende overdrager eller påtager sig at overdrage ejerskabet til varer til forbrugeren, og forbrugeren betaler eller påtager sig at betale prisen herfor, herunder enhver aftale, der omfatter både varer og tjenesteydelser

6) »tjenesteydelsesaftale« enhver aftale, dog ikke en købsaftale, i henhold til hvilken den erhvervsdrivende leverer eller påtager sig at levere en tjenesteydelse til forbrugeren, og forbrugeren betaler eller påtager sig at betale prisen herfor

7) »aftale om fjernsalg«: enhver aftale, der indgås mellem den erhvervsdrivende og forbrugeren i henhold til et organiseret system for fjernsalg eller levering af fjernydelser uden den erhvervsdrivendes og forbrugersens samtidige fysiske tilstedeværelse, og hvor der til og med tidspunktet for aftalens indgåelse udelukkende anvendes en eller flere former for fjernkommunikationsteknikker

[...]«

6 Direktivets artikel 6 med overskriften »Oplysningskrav for aftaler om fjernsalg og aftaler indgået uden for fast forretningssted« har følgende ordlyd:

»1. Inden forbrugeren bindes af en aftale om fjernsalg eller en aftale indgået uden for fast forretningssted eller et tilsvarende tilbud, giver den erhvervsdrivende på en klar og forståelig måde forbrugeren følgende oplysninger:

[...]

c) den fysiske adresse, hvor den erhvervsdrivende er etableret, og den erhvervsdrivendes eventuelle telefon- og faxnummer og e-mailadresse, så forbrugeren kan kontakte den erhvervsdrivende hurtigt og kommunikere effektivt med vedkommende, og, hvor det er relevant, den fysiske adresse og identitet på den erhvervsdrivende, på hvis vegne vedkommende handler

d) den fysiske adresse på den erhvervsdrivendes faste forretningssted og, hvor det er relevant, på det faste forretningssted for den erhvervsdrivende, på hvis vegne vedkommende handler, hvis den er forskellig fra den adresse, der er opgivet i overensstemmelse med litra c), og hvortil forbrugeren kan indgive eventuelle klager

[...]«

7 Samme direktivs artikel 9 med overskriften »Fortrydelsesret« bestemmer i stk. 1:

»Medmindre undtagelserne i artikel 16 finder anvendelse, har forbrugeren en frist på 14 dage til at fortryde en aftale om fjernsalg eller en aftale indgået uden for fast forretningssted uden angivelse af årsag [...]«

8 Artikel 12, litra a), i direktiv 2011/83 med overskriften »Følgerne af udøvelse af fortrydelsesretten« har følgende ordlyd:

»Ved udøvelse af fortrydelsesretten ophører parternes forpligtelse til:

a) at opfylde aftaler om fjernsalg eller aftaler indgået uden for fast forretningssted[...]«

9 Direktivets artikel 16 med overskriften »Undtagelser fra bestemmelserne om fortrydelsesret« bestemmer følgende:

»Medlemsstaterne må ikke give mulighed for at udøve fortrydelsesretten som omhandlet i artikel 9-15 i forbindelse med aftaler om fjernsalg og aftaler indgået uden for fast forretningssted for så vidt angår følgende:

[...]

l) levering af tjenesteydelser i form af logi undtagen til beboelsesformål, transport af varer, biludlejning, forplejning eller tjenesteydelser i forbindelse med fritidstilbud, når aftalen vedrører levering på en forud fastlagt dato eller i et nærmere bestemt tidsrum

[...]«

Tysk ret

10 § 312g i Bürgerliches Gesetzbuch (borgerlig lovbog) med overskriften »Fortrydelsesret« bestemmer følgende:

»1. Ved aftaler indgået uden for fast forretningssted og aftaler om fjernsalg har forbrugeren i henhold til § 355 en fortrydelsesret.

2. Medmindre parterne har aftalt noget andet, finder fortrydelsesretten ikke anvendelse ved følgende aftaler:

[...]

9) aftaler om levering af tjenesteydelser i form af logi undtagen til beboelsesformål, transport af varer, biludlejning, forplejning eller andre tjenesteydelser i forbindelse med fritidstilbud, når aftalen vedrører levering på en forud fastlagt dato eller i et nærmere bestemt tidsrum

[...]«

11 Denne lovs § 355 med overskriften »Fortrydelsesret ved forbrugerftaler« har følgende ordlyd:

»1. Når forbrugeren ifølge loven har en fortrydelsesret i henhold til denne bestemmelse, ophører forbrugeren og den erhvervsdrivende med at være bundet af deres hensigtserklæringer om at indgå aftalen, hvis forbrugeren har fortrudt sin erklæring herom inden udløbet af den fastsatte frist.

[...]«

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

12 Den 12. november 2019 bestilte DM som forbruger gennem en onlinereservationsplatform, der drives af CTS Eventim, der er leverandør af billettjenester, entrébilletter til en koncert organiseret af tredjemand.

13 Denne koncert, som skulle finde sted den 24. marts 2020 i Brunswick (Tyskland), blev aflyst på grund af de administrative restriktioner, som de tyske myndigheder havde vedtaget i forbindelse med covid-19-pandemien. Som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, er det muligt, at denne koncert blev udsat til en senere dato.

14 Den 19. april 2020 anmodede DM CTS Eventim om tilbagebetaling af købsprisen for entrébilletterne og for hermed forbundne omkostninger, hvilket udgjorde et samlet beløb på 207,90 EUR. Den forelæggende ret har anført, at DM herved stiltiende har erklæret at have fortrudt den med CTS Eventim indgåede aftale.

15 I overensstemmelse med den tyske lovgivning om aflysning af fritidstilbud i forbindelse med covid-19-pandemien fremsendte CTS Eventim på vegne af koncertarrangøren en værdikupon, der var udstedt af denne arrangør, til DM på et beløb på 199 EUR, svarende til købsprisen for billetterne.

16 DM har for den forelæggende ret nedlagt påstand om, at CTS Eventim skal tilbagebetale købsprisen for entrébilletterne og de hermed forbundne omkostninger.

17 Den forelæggende ret, der skal tage stilling til gyldigheden af DM's udøvelse af fortrydelsesretten, er af den opfattelse, at undtagelsen fra fortrydelsesretten i artikel 16, litra l), i direktiv 2011/83 ikke finder anvendelse i hovedsagen. Den forelæggende ret er nemlig af den opfattelse, at denne undtagelse kun bør komme den direkte udbyder af en tjenesteydelse i forbindelse med fritidstilbud til gode, dvs. i det foreliggende tilfælde koncertarrangøren og ikke en leverandør af billettjenester, hvis tilbud er begrænset til overdragelse af en ret til adgang til denne koncert. Den har tilføjet, at den erhvervsdrivende efter en fortrydelse, der har fundet sted inden for en frist på flere måneder før den dato, der er fastsat for dette tilbud, har mulighed for på anden måde at udnytte den kapacitet, som afsættes, ved at videresælge de pågældende billetter til andre personer.

- 18 Under disse omstændigheder har Amtsgericht Bremen (distriktsdomstolen i Bremen) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 16, litra l), i [direktiv 2011/83] fortolkes således, at det forhold, at den erhvervsdrivende ikke leverer en tjenesteydelse i forbindelse med fritidstilbud til forbrugeren på direkte vis, men derimod sælger forbrugeren en adgangsret til en sådan tjenesteydelse, er tilstrækkeligt til, at forbrugers fortrydelsesret er udelukket?«

Om det præjudicielle spørgsmål

- 19 Indledningsvis skal der henvises til, at det af fast retspraksis fremgår, at det som led i den samarbejdsprocedure mellem de nationale retter og Domstolen, som er indført ved artikel 267 TEUF, tilkommer denne at give den nationale ret et hensigtsmæssigt svar, som sætter den i stand til at afgøre den tvist, der verserer for den. Ud fra denne synsvinkel påhviler det Domstolen i givet fald at omformulere de spørgsmål, der forelægges den (dom af 26.10.2021, PL Holdings, PL Holdings C-109/20, EU:C:2021:875, præmis 34 og den deri nævnte retspraksis).
- 20 Domstolen er desuden kompetent til på grundlag af sagsakterne i hovedsagen samt de for Domstolen afgivne indlæg at vejlede den nationale ret på en sådan måde, at denne lettere kan træffe sin afgørelse (jf. i denne retning dom af 24.2.2015, Grünwald, C-559/13, EU:C:2015:109, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis).
- 21 I det foreliggende tilfælde bemærkes for det første, at for så vidt som CTS Eventims tilbud er begrænset til en overdragelse af en ret til adgang til fritidstilbud, der organiseres af tredjemand, er den forelæggende ret af den opfattelse, at dette selskab ikke direkte leverer en tjenesteydelse i forbindelse med dette tilbud, til forbrugeren, idet det kun er arrangøren af koncerten, der er den umiddelbare leverandør af en sådan tjenesteydelse.
- 22 Forelæggelsesafgørelsen indeholder ingen præcise oplysninger om den ramme, inden for hvilken CTS Eventim udøver sin virksomhed, nærmere bestemt med hensyn til de aftalebestemmelser, der regulerer forholdet mellem CTS Eventim og arrangøren af den koncert, hvis aflysning er årsagen til tvisten i hovedsagen. Det fremgår imidlertid af de sagsakter, som Domstolen råder over, og nærmere bestemt af CTS Eventims skriftlige indlæg, at disse parter er bundet af et aftaleforhold, i henhold til hvilket CTS Eventim sælger billetter i eget navn, men på vegne af arrangøren.
- 23 For det andet fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at den i hovedsagen omhandlede aftale udgør en »aftale om fjernsalg« som omhandlet i artikel 2, nr. 7), i direktiv 2011/83, eftersom den er indgået mellem DM som forbruger og CTS Eventim som erhvervsdrivende som omhandlet i dette direktivs artikel 2, nr. 2). Sidstnævnte begreb omfatter nemlig ikke alene en fysisk eller juridisk person, der handler som led i sit eget erhverv som handlende, håndværker eller industridrivende eller udøver et liberalt erhverv, i forbindelse med de af dette direktiv omfattede aftaler, men også en fysisk eller juridisk person, der handler som formidler i denne erhvervsdrivendes navn eller på dennes vegne (dom af 24.2.2022, Tiketa, C-536/20, EU:C:2022:112, præmis 31).
- 24 Med henblik på at give den forelæggende ret et hensigtsmæssigt svar skal det præjudicielle spørgsmål derfor forstås således, at det nærmere bestemt ønskes oplyst, om artikel 16, litra l), i direktiv 2011/83 skal fortolkes således, at den undtagelse fra fortrydelsesretten, der er fastsat i

denne bestemmelse, kan gøres gældende over for en forbruger, der med en mellemmand, der handler i sit navn, men på vegne af arrangøren af et fritidstilbud, har indgået en aftale om fjernsalg vedrørende erhvervelsen af en ret til adgang til dette tilbud.

- 25 Artikel 9-15 i direktiv 2011/83 giver forbrugeren en fortrydelsesret, bl.a. efter indgåelse af en aftale uden for fast forretningssted som omhandlet i dette direktivs artikel 2, nr. 7), og fastsætter betingelserne og de nærmere regler for udøvelsen af denne ret.
- 26 I overensstemmelse med artikel 9, stk. 1, i direktiv 2011/83 har forbrugeren således i princippet en frist på 14 dage til at fortryde en aftale om fjernsalg, idet udøvelsen af fortrydelsesretten i overensstemmelse med dette direktivs artikel 12, litra a), medfører, at parternes forpligtelse til at opfylde aftalen ophører.
- 27 Nævnte direktivs artikel 16 fastsætter imidlertid undtagelser til denne fortrydelsesret bl.a. i det tilfælde, der er omhandlet i denne artikels litra l), vedrørende levering af tjenesteydelser i forbindelse med fritidstilbud, hvis aftalen vedrører levering på en forud fastlagt dato eller i et nærmere bestemt tidsrum.
- 28 Det følger i denne henseende af Domstolens faste praksis, at i det omfang de EU-retlige bestemmelser ikke henviser til medlemsstaternes ret med henblik på at fastlægge deres betydning og rækkevidde, skal de undergives en selvstændig og ensartet fortolkning i hele Den Europæiske Union, som skal søges under hensyntagen til ikke alene bestemmelsens kontekst, men ligeledes til det med denne bestemmelse forfulgte mål (jf. i denne retning dom af 21.10.2020, Möbel Kraft, C-529/19, EU:C:2020:846, præmis 21 og den deri nævnte retspraksis)
- 29 Det følger heraf, at den retlige karakter, som national ret tillægger en tjenesteydelse, som en erhvervsdrivende leverer til en forbruger, under alle omstændigheder ikke kan have betydning for fortolkningen af artikel 16, litra l), i direktiv 2011/83.
- 30 Hvad for det første angår spørgsmålet om, hvorvidt en overdragelse til en forbruger af en ret til adgang til fritidstilbud foretaget af en mellemmand, der handler på vegne af arrangøren af dette tilbud, udgør en levering af tjenesteydelser, der er knyttet til sidstnævnte som omhandlet i artikel 16, litra l), i direktiv 2011/83, skal det for det første undersøges, om et sådant aftaleforhold mellem mellemmanden og forbrugeren kan være omfattet af begrebet »tjenesteydelsesaftale« som defineret i dette direktivs artikel 2, nr. 6).
- 31 Det fremgår af Domstolens praksis, at dette begreb defineres bredt, således at det omfatter enhver aftale, bortset fra en købsaftale som omhandlet i artikel 2, nr. 5), i direktiv 2011/83, hvorefter den erhvervsdrivende leverer eller påtager sig at levere en tjenesteydelse til forbrugeren, og forbrugeren betaler eller påtager sig at betale prisen for denne (jf. i denne retning dom af 14.5.2020, NK (Projektering af et enfamiliehus), C-208/19, EU:C:2020:382, præmis 62 og den deri nævnte retspraksis).
- 32 I henhold til artikel 2, nr. 5), i direktiv 2011/83 defineres begrebet »købsaftale« som enhver aftale, i henhold til hvilken den erhvervsdrivende overdrager eller påtager sig at overdrage ejerskabet til varer til forbrugeren, og forbrugeren betaler eller påtager sig at betale prisen herfor, herunder enhver aftale, der omfatter både varer og tjenesteydelser. Begrebet »vare« er i øvrigt defineret i dette direktivs artikel 2, nr. 3), således, at det principielt omfatter enhver løsøre genstand undtagen genstande, som sælges på tvangsauktion eller i øvrigt i henhold til lov.

- 33 I det foreliggende tilfælde fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at aftaleforholdet mellem DM og CTS Eventim som den væsentligste forpligtelse for CTS Eventim vedrører overdragelsen af retten til adgang til det fritidstilbud, som fremgår af de i hovedsagen omhandlede billetter.
- 34 Det skal følgelig fastslås, at et sådant aftaleforhold, som i det væsentlige vedrører overdragelse af en rettighed og ikke af en vare, automatisk er omfattet af begrebet »tjenesteydelsesaftale« som omhandlet i artikel 2, nr. 6), i direktiv 2011/83. Den erhvervsdrivendes opfyldelse heraf udgør derfor en levering af tjenesteydelser som omhandlet i dette direktivs artikel 16, litra l).
- 35 Det skal i denne forbindelse præciseres, at den omstændighed, at en rettighed eller en tilladelse fastslås ved hjælp af dokumenter, der som sådanne kan udveksles, ikke er tilstrækkelig til, at de falder ind under anvendelsesområdet for traktatens bestemmelser om frie varebevægelser i stedet for bestemmelserne om den frie udveksling af tjenesteydelser (jf. i denne retning dom af 21.10.1999, Jägerskiöld, C-97/98, EU:C:1999:515, præmis 35 og 36).
- 36 For det andet skal det undersøges, om en overdragelse af en ret til adgang til fritidstilbud, som foretages af en mellemmand, der handler på vegne af arrangøren af dette tilbud, kan anses for at være en tjenesteydelse i forbindelse med sidstnævnte tilbud som omhandlet i artikel 16, litra l), i direktiv 2011/83.
- 37 I denne henseende fremgår det af Domstolens praksis, at de forskellige kategorier af tjenesteydelser, der er opregnet i denne bestemmelse, svarer til de sektorielle undtagelser, der generelt omfatter tjenesteydelser, der leveres inden for de pågældende sektorer, bortset fra dem, hvis levering ikke er på en forud fastlagt dato eller i et nærmere bestemt tidsrum (jf. analogt dom af 10.3.2005, EasyCar, C-336/03, EU:C:2005:150, præmis 22 og 24).
- 38 For så vidt som artikel 16, litra l), i direktiv 2011/83 således principielt omfatter alle tjenesteydelser, der leveres i sektoren for fritidstilbud, følger det af anvendelsen af udtrykket »i forbindelse med«, at den undtagelse, der er fastsat i denne bestemmelse, ikke er begrænset til alene at omfatte de tjenesteydelser, der direkte har til formål at gennemføre fritidstilbud som sådan.
- 39 Det må derfor fastslås, at overdragelsen af en ret til adgang til fritidstilbud i sig selv udgør en tjenesteydelse i forbindelse med dette tilbud som omhandlet i artikel 16, litra l), i direktiv 2011/83.
- 40 Det fremgår derimod ikke af denne bestemmelses ordlyd, i hvilket omfang en sådan tjenesteydelse, selv om den er omfattet af den nævnte bestemmelse, kan leveres af en anden person end arrangøren af selve fritidstilbuddet.
- 41 Hvad i denne henseende angår den sammenhæng, hvori artikel 16, litra l), i direktiv 2011/83 indgår, bemærkes, at det følger af direktivets artikel 6, stk. 1, litra c) og d), at en erhvervsdrivende, inden forbrugeren bindes af en aftale om fjernsalg eller en aftale indgået uden for fast forretningssted eller et tilsvarende tilbud, på en klar og forståelig måde skal give forbrugeren oplysninger om identiteten på den erhvervsdrivende, på hvis vegne vedkommende handler.
- 42 Direktiv 2011/83 fastsætter således udtrykkeligt muligheden for, at en erhvervsdrivende kan indgå en aftale, der er omfattet af dets anvendelsesområde, i forbindelse med opfyldelsen af et aftaleforhold, i henhold til hvilket denne handler på en anden erhvervsdrivendes vegne.

- 43 Det følger heraf, at den omstændighed, at en tjenesteydelse ikke leveres af arrangøren af et fritidstilbud selv, men af en mellemmand, der handler på dennes vegne, ikke er til hinder for, at en sådan tjenesteydelse kan anses for at have forbindelse til det nævnte tilbud.
- 44 Hvad desuden angår det formål, der forfølges med artikel 16, litra l), i direktiv 2011/83, skal det bemærkes, at det nævnte formål, således som det fremgår af 49. betragtning til dette direktiv, består i at beskytte den erhvervsdrivende mod risikoen forbundet med, at der afsættes kapacitet, som den erhvervsdrivende kunne finde det vanskeligt at anvende, hvis en fortrydelsesret udøves, bl.a. i forbindelse med kulturelle begivenheder eller sportsbegivenheder.
- 45 Det fremgår endvidere af Domstolens praksis, at artikel 16, litra l), i direktiv 2011/83 bl.a. har til formål at indføre en beskyttelse af interesserne hos leverandører af bestemte tjenesteydelser, således at de ikke får uforholdsmæssige ulemper i forbindelse med en annullation uden omkostninger eller begrundelse af en tjenesteydelse, som er forudbestilt, når forbrugeren fortryder kort tid før den fastsatte dato for leveringen af tjenesteydelsen (jf. analogt dom af 10.3.2005, EasyCar, C-336/03, EU:C:2005:150, præmis 28).
- 46 Det følger af de to foregående præmisser, at den undtagelse fra fortrydelsesretten, der er fastsat i denne bestemmelse, kun kan finde anvendelse på tjenesteydelser, der leveres i henhold til en aftalemæssig forpligtelse over for forbrugeren, hvis ophør ved fortrydelse i overensstemmelse med artikel 12, litra a), i direktiv 2011/83 ville medføre, at risikoen forbundet med afsættelsen af således frigiven kapacitet ville blive pålagt arrangøren af det pågældende tilbud.
- 47 Det er følgelig kun i det omfang, at denne risiko påhviler arrangøren af det pågældende tilbud, at en mellemmands overdragelse af en ret til adgang til dette tilbud kan udgøre en tjenesteydelse i forbindelse med dette tilbud som omhandlet i artikel 16, litra l), i direktiv 2011/83.
- 48 I denne henseende er spørgsmålet om, hvorvidt det på det tidspunkt, hvor forbrugeren påberåber sig sin fortrydelsesret, i givet fald ville være muligt for den erhvervsdrivende på anden måde at udnytte den kapacitet, der ville blive frigivet som følge af udøvelsen af denne ret, navnlig ved at videresælge de pågældende billetter til andre kunder, uden betydning. Anvendelsen af artikel 16, litra l), i direktiv 2011/83 kan nemlig ikke afhænge af en sådan vurdering af omstændighederne i hvert enkelt tilfælde.
- 49 I det foreliggende tilfælde fremgår det af de sagsakter, som Domstolen råder over, at i henhold til aftalebestemmelserne mellem CTS Eventim og arrangøren af den koncert, hvis aflysning ligger til grund for tvisten i hovedsagen, er sidstnævnte arrangør forpligtet til at friholde CTS Eventim fra ethvert ansvar i tilfælde af en købers krav om tilbagebetaling af billetprisen. I tilfælde af ophævelse af den i hovedsagen omhandlede aftale som følge af, at DM fortryder, påhviler det således koncertarrangøren at tilbagebetale DM købsprisen for de billetter, der er købt hos CTS Eventim.
- 50 Under disse omstændigheder må det fastslås, at med forbehold af den efterprøvelse, som det påhviler den forelæggende ret at foretage, udgør CTS Eventims overdragelse til DM af retten til adgang til den koncert, hvis aflysning er årsagen til tvisten i hovedsagen, en tjenesteydelse i forbindelse med et fritidstilbud som omhandlet i artikel 16, litra l), i direktiv 2011/83.

- 51 Hvad for det andet angår spørgsmålet om, hvorvidt en aftale som den i hovedsagen omhandlede skal anses for at vedrøre levering på en forud fastlagt dato eller i et nærmere bestemt tidsrum, skal det fastslås, at en aftale om overdragelse af en ret til adgang til fritidstilbud efter sit formål nødvendigvis skal opfyldes i løbet af perioden mellem tidspunktet for overdragelsen og den periode, hvor det tilbud, som denne ret giver adgang til, skal finde sted.
- 52 I denne henseende er det uden betydning, om retten til adgang overdrages af arrangøren af fritidstilbuddet selv eller af en mellemmand.
- 53 Følgelig skal en aftale om overdragelse af en ret til adgang til fritidstilbud, der er indgået af en mellemmand, der handler i sit navn, men på vegne af arrangøren af dette tilbud, anses for at vedrøre levering på en forud fastlagt dato eller i et nærmere bestemt tidsrum, når dette tilbud skal finde sted på en forud fastlagt dato eller i et bestemt tidsrum.
- 54 Som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, er dette tilfældet i hovedsagen, idet den koncert, som de af CTS Eventim til DM overdragne rettigheder giver adgang til, finder sted på et bestemt tidspunkt.
- 55 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 16, litra l), i direktiv 2011/83 skal fortolkes således, at den undtagelse fra fortrydelsesretten, der er fastsat i denne bestemmelse, kan gøres gældende over for en forbruger, der med en mellemmand, der handler i sit navn, men på vegne af arrangøren af et fritidstilbud, har indgået en aftale om fjernsalg vedrørende erhvervelsen af en ret til adgang til dette tilbud, for så vidt som ophøret ved fortrydelse i overensstemmelse med artikel 12, litra a), i dette direktiv for det første ville medføre, at risikoen forbundet med afsættelsen af således frigiven kapacitet ville blive pålagt arrangøren af det pågældende tilbud, og det fritidstilbud, som denne ret giver adgang til, for det andet vedrører levering på en forud fastlagt dato eller i et nærmere bestemt tidsrum.

Sagsomkostninger

- 56 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Ottende Afdeling) for ret:

Artikel 16, litra l), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF skal fortolkes således, at den undtagelse fra fortrydelsesretten, der er fastsat i denne bestemmelse, kan gøres gældende over for en forbruger, der med en mellemmand, der handler i sit navn, men på vegne af arrangøren af et fritidstilbud, har indgået en aftale om fjernsalg vedrørende erhvervelsen af en ret til adgang til dette tilbud, for så vidt som ophøret ved fortrydelse i overensstemmelse med artikel 12, litra a), i dette direktiv for det første ville medføre, at risikoen forbundet med afsættelsen af således frigiven kapacitet ville blive pålagt arrangøren af det pågældende tilbud, og det fritidstilbud, som denne ret giver adgang til, for det andet vedrører levering på en forud fastlagt dato eller i et nærmere bestemt tidsrum.

Underskrifter